

ZARZĄDZENIE Nr 160

Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

z dnia 21 października 2013 r.

**w sprawie zasad postępowania z odpadami chemicznymi, medycznymi
i weterynaryjnymi w jednostkach organizacyjnych Collegium Medicum UMK**

Na podstawie § 45 ust. 2 pkt 7 Statutu UMK z dnia 30 maja 2006 r. (j.t. Biuletyn Prawny UMK z 2011 r. Nr 9 poz. 302)

z a r z ą d z a s i ę, co następuje:

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Zasady postępowania z odpadami chemicznymi, medycznymi i weterynaryjnymi w jednostkach organizacyjnych Collegium Medicum UMK dotyczą postępowania, zabezpieczenia i nadzoru nad powstałymi odpadami w celu ograniczenia zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz zmniejszenia szkodliwego oddziaływania odpadów na środowisko przed ich ostateczną utylizacją.

§ 2

1. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) **odpady chemiczne** - substancje chemiczne, które nie nadają się już do użytku, niezidentyfikowane substancje chemiczne oraz przedmioty trwale zanieczyszczone substancjami chemicznymi. Odpadami chemicznymi są w szczególności:
  - a) produkty powstałe w wyniku przeprowadzonych doświadczeń/ćwiczeń;
  - b) przeterminowane lub zanieczyszczone odczynniki;
  - c) zużyte, zanieczyszczone, nie nadające się do regeneracji rozpuszczalniki;
  - d) opakowania po niebezpiecznych substancjach chemicznych;
  - e) materiały nasączone substancjami chemicznymi;
- 2) **niebezpieczne odpady chemiczne** - odpady wykazujące co najmniej jedną spośród właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21).
Jeżeli jakiegokolwiek substraty użyte do reakcji chemicznych lub produkty poreakcyjne kwalifikują się jako substancje niebezpieczne, to odpad chemiczny należy traktować jako odpad niebezpieczny.
- 3) **odpady medyczne** - odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań naukowych w zakresie medycyny;
- 4) **odpady weterynaryjne** - odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach;

- 5) **zakaźne odpady weterynaryjne** - odpady weterynaryjne niebezpieczne zawierające żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby zakaźne u ludzi lub żywych organizmów;
  - 6) **niebezpieczne odpady weterynaryjne** - odpady weterynaryjne niebezpieczne zawierające substancje chemiczne, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby niezakaźne u ludzi lub zwierząt albo mogą być źródłem skażenia środowiska;
  - 7) **pozostałe odpady weterynaryjne** - odpady weterynaryjne nieposiadające właściwości niebezpiecznych;
  - 8) **magazynowanie** odpadów chemicznych, medycznych lub weterynaryjnych - wstępne magazynowanie tych odpadów przez ich wytwórcę, w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 2, w tym ich gromadzenie, składowanie i przechowywanie.
2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o odpadach bez bliższego określenia rozumie się przez to odpady chemiczne, medyczne i weterynaryjne.

§ 3

1. Każda jednostka organizacyjna Collegium Medicum UMK, na terenie której powstają odpady jest odpowiedzialna za ich prawidłowe zbieranie, przechowywanie, prowadzenie ewidencji odpadów i przekazanie do utylizacji.
2. Nadzór nad prawidłowym gospodarowaniem odpadami w jednostce organizacyjnej Collegium Medicum UMK sprawuje kierownik danej jednostki.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej Collegium Medicum wyznacza podległego pracownika, który ponosi odpowiedzialność za właściwą gospodarkę odpadami w danej jednostce.
4. Pracownik odpowiedzialny, o którym mowa w ust. 3 w szczególności:
  - 1) organizuje stanowiska zbierania i przechowywania odpadów;
  - 2) przygotowuje odpady sklasyfikowane zgodnie z obowiązującymi kodami substancji odpadowych do przekazania podmiotowi unieszkodliwiającemu odpady.

§ 4

Magazynowanie odpadów musi być prowadzone z zachowaniem przepisów bhp i przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

§ 5

1. Odbioru odpadów do utylizacji z danej jednostki organizacyjnej Collegium Medicum UMK dokonuje wyspecjalizowany podmiot utylizujący odpady, posiadający wymagane uprawnienia, przy współpracy z Zespołem ds. BHP i Ppoż. CM.
2. Wyboru podmiotu, o którym mowa w ust. 1 dokonuje Zespół ds. BHP i Ppoż. CM, zgodnie z obowiązującymi przepisami o zamówieniach publicznych.
3. Przekazanie i przyjęcie odpadów przez wyspecjalizowany podmiot, o którym mowa w ust. 1 potwierdzane jest w Karcie przekazania odpadu, sporządzanej zgodnie z wzorem określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249 poz. 1673), w dwóch egzemplarzach dla Zespołu ds. BHP i Ppoż. CM oraz podmiotu odbierającego odpady.
4. Zespół ds. BHP i Ppoż. CM prowadzi ewidencję jakościową i ilościową odpadów przekazanych do utylizacji, która przechowywana jest przez okres 5 lat.

II. ZASADY POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI CHEMICZNYMI

II.1. Klasyfikacja odpadów chemicznych

§ 6

1. Wszystkie odpady chemiczne muszą być zakwalifikowane do odpowiedniej grupy i należy nadać im odpowiedni kod, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112 poz. 1206).
2. Zakwalifikowanie odpadu chemicznego do odpowiedniej grupy odpadów zależy w szczególności od jego:
  - 1) składu chemicznego;
  - 2) stanu skupienia (pary i gazy, ciecze, ciała stałe);
  - 3) miejsca powstawania.
3. Zakazuje się zmiany klasyfikacji niebezpiecznych odpadów chemicznych na odpady inne niż niebezpieczne przez ich rozcieńczanie lub mieszanie ze sobą lub z innymi odpadami, substancjami lub materiałami, prowadzące do obniżenia początkowego stężenia substancji niebezpiecznych do poziomu niższego niż poziom określony dla odpadów niebezpiecznych.

II.2. Bezpieczeństwo przy postępowaniu z odpadami chemicznymi

§ 7

Przy postępowaniu z odpadami chemicznymi należy:

- 1) zachować szczególną ostrożność;
- 2) zapoznać się z kartami charakterystyk substancji/preparatów będących składnikami odpadów;
- 3) zastosować środki ochrony indywidualnej, odpowiednie do zagrożenia, zgodnie z zaleceniami producenta, określonymi w karcie charakterystyki substancji/preparatu (rękawice, okulary, maska, fartuch ochronny);
- 4) ograniczyć dostęp do odpadów chemicznych osobom postronnym;
- 5) zminimalizować czas przechowywania odpadów chemicznych na terenie jednostki organizacyjnej.

§ 8

1. Sposób postępowania i magazynowania odpadów chemicznych zależy od ich przynależności do odpowiedniej grupy odpadowej, uwarunkowanej składem chemicznym odpadu, stanem skupienia i sposobem unieszkodliwiania. Wyróżnia się grupy odpadowe:
  - O** - odpady ciekłe, organiczne, bez fluorowców,
  - F** - odpady ciekłe, organiczne, zawierające fluorowce,
  - P** - odpady palne, stałe,
  - N** - odpady niepalne, stałe,
  - S** - roztwory soli, pH = 6-8,
  - TN** - odpady bardzo toksyczne, niepalne,
  - TP** - odpady bardzo toksyczne, palne,
  - R** - rtęć i związki rtęci,
  - SL** - zużyte szkło laboratoryjne i szklane opakowania po odczynnikach.

2. **Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grup: O, F.**

Ciekłe odpady organiczne bez fluorowców oraz odpady ciekłe organiczne z fluorowcami, powinny być zbierane osobno w kanistrach o pojemności od 5 do 20 l, wykonanych z HDPE. Pojemniki muszą mieć atest świadczący o ich zdolności do przechowywania i przewożenia w nich agresywnych produktów chemicznych. Każdy pojemnik musi posiadać czytelną etykietę świadczącą o rodzaju zbieranych w nim odpadów. Pojemniki po wypełnieniu do 4/5 ich objętości należy odstawić do podręcznego magazynku należącego do danej jednostki organizacyjnej Collegium Medicum UMK. Opis składu odpadów musi znajdować się na etykiecie pojemnika.

O przynależności mieszaniny do danej grupy odpadów decyduje całkowita zawartość fluorowców wyższa niż 3%. Odpady zawierające poniżej 3% fluorowców mogą zostać zliczone do grupy odpadów organicznych z grupy odpadowej O.

Odmianę odpadów chemicznych stanowią rozpuszczalniki o zawartości co najmniej 80% danego rozpuszczalnika. Zalecane jest ich odrębne zbieranie. Takie mieszaniny nadają się do ewentualnego recyklingu (np. oczyszczenie przez destylację) i odzyskania odpowiedniego rozpuszczalnika.

Roztwory kwasów i zasad powinny zostać zneutralizowane (pH powinno zostać doprowadzone do zakresu 6-8), a następnie gromadzone w pojemnikach oznaczonych literą S.

3. **Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grup: P, N.**

Wszystkie odpady stałe należące do grupy palnych lub niepalnych gromadzi się oddzielnie w woreczku foliowym z polietylenu lub w oryginalnych nietłukących się opakowaniach producenta, zaopatrzyć w trwałe opis składu i gromadzi się w pojemnikach z HDPE lub PP z szerokimi wlotami.

Każdy rodzaj odpadów gromadzi się w oddzielnych pojemnikach.

4. **Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grup: TN, TP.**

Odpady zawierające toksyczne substancje organiczne, jak i nieorganiczne przed wprowadzeniem do pojemników zbiorczych z odpadami powinny być w miarę możliwości chemicznie dezaktywowane. Zaniedbanie tego obowiązku może spowodować niebezpieczne dla zdrowia, a nawet życia wypadki zarówno w laboratorium, w którym takie odpady powstały i są czasowo przechowywane, jak i wśród personelu podmiotu utylizującego odpady. Dezaktywację należy przeprowadzać z zachowaniem ostrożności oraz zgodnie z wytycznymi zawartymi w kartach charakterystyki substancji wchodzących w skład odpadu.

W przypadkach, gdy toksycznych substancji organicznych, jak i nieorganicznych nie można dezaktywować, gromadzi się je w oddzielnych pojemnikach. Odpady zawierające takie substancje należy umieścić w szczelnym i nietłukącym się opakowaniu, zaopatrzyć w wyraźny opis składu, czasowo przechować w pojemnikach oznaczonych jako toksyczne, z zaznaczeniem palnych i niepalnych, a następnie do czasu odbioru przez podmiot utylizujący przechowywać je w podręcznym pomieszczeniu magazynowym, przestrzegając zasad obowiązujących podczas przechowywania tych substancji określonych w ich kartach charakterystyk. Dostęp osób postronnych do tych pojemników powinien być uniemożliwiony.

5. **Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grupy S.**

Zlewki odpadów zawierających roztwory soli nieorganicznych powinny być systematycznie kontrolowane pod względem kwasowości. Należy je neutralizować, aby pH mieściło się w zakresie 6-8. Z roztworów zawierających jony metali ciężkich należy wytrącić wodorotlenki lub siarczki tych metali. nierozpuszczalne osady należy oddzielić od roztworu przez dekantację lub odsączyć, zapakować w worki polietylenowe, umieścić w szczelnym i nietłukącym się opakowaniu, zaopatrzyć w trwałe opis składu, czasowo przechować w pojemnikach oznaczonych jako bardzo toksyczne, niepalne w podręcznym pomieszczeniu magazynowym, aż do czasu przekazania ich do utylizacji wyspecjalizowanemu podmiotowi.

6. Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grupy R.

Odpady chemiczne zawierające rtęć należą do szczególnie toksycznych i niebezpiecznych dla środowiska naturalnego. Wyróżnia się je w odrębną grupę odpadów. Odpady te gromadzi się w oddzielnych pojemnikach i oznacza symbolem R.

Zużytą rtęć metaliczną pochodzącą z nieużytecznej aparatury, rozbitych termometrów, manometrów lub innych aparatów należy starannie zgromadzić, oddzielić od zanieczyszczeń mechanicznych, umieścić w szczelnym i bezpiecznym opakowaniu oraz umieścić w podręcznym pomieszczeniu magazynowym, do czasu ich przekazania do utylizacji wyspecjalizowanemu podmiotowi.

Rtęci nie należy przechowywać dłużej w pomieszczeniach laboratoryjnych z uwagi na ryzyko inhalacji parami rtęci, które są toksyczne.

Czyste sole rtęci o znanym składzie należy przekazać w bezpiecznych opakowaniach producenta bezpośrednio wyspecjalizowanemu podmiotowi w celu ich unieszkodliwienia.

Roztwory zawierające sole rtęci takie, jak octan lub chlorek należy pozbawić zawartości jonów rtęci przez związanie jej na żywicy jonowymiennej. Bardzo rozcieńczone roztwory wodne zawierające jony Hg^{2+} można pozbawić zawartości tych jonów poprzez redukcję w kolumnie wypełnionej pyłem żelaza do rtęci metalicznej.

7. Postępowanie z odpadami chemicznymi należącymi do grupy SL.

Zużyte szkło laboratoryjne i szklane opakowania po odczytnikach gromadzi się w przeznaczonych do tego celu pojemnikach.

Elementy szklane aparatury i szklanego sprzętu laboratoryjnego należy możliwie dokładnie oczyścić z substancji chemicznych (przemyć wodą) przed umieszczeniem w pojemniku na odpady.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym ustawodawstwem dotyczącym opakowań i odpadów opakowaniowych, użytkownik substancji niebezpiecznych jest zobowiązany do zwrotu opakowań wielokrotnego użytku sprzedawcy (sprzedawca pobiera kaucję za opakowanie przy sprzedaży).

§ 9

1. Postępowanie przy utylizacji bezpośredniej z odpadami chemicznymi w postaci ciał stałych i cieczy.

Nieliczne związki chemiczne, które nie wykazują szkodliwego wpływu na środowisko naturalne mogą zostać usunięte razem z odpadami komunalnymi w postaci stałej lub wprowadzone do systemu kanalizacyjnego w postaci rozcieńczonych roztworów wodnych, o ile ich ilość nie przekracza jednorazowo 100 g.

Zestawienie odpadów chemicznych, które mogą podlegać utylizacji bezpośredniej.

Rodzaj związku chemicznego/sól	Kation
Aminokwasy i ich sole	Na, K, Mg, Ca
Borany	Na, K, Mg, Ca
Bromki	Na, K
Chlorki	Na, K, Mg, Ca
Cukry	
Fluorki	Ca
Fosforany	Na, K, Mg, Ca, NH_4^+
Jodki	Na, K
Krzemiany	Na, K, Mg, Ca
Octany	Ca, Na, K, NH_4^+
Siarczany	Na, K, Mg, Ca, NH_4^+
Tlenki	B, Mg, Ca, Al, Si, Fe
Węglany	Na, K, Ca, NH_4^+
Wodorowęglany	Na, K, Mg, Ca, NH_4^+

2. Postępowanie przy utylizacji bezpośredniej z odpadami chemicznymi w postaci par i gazów.

Niebezpieczne odpady w postaci par lub gazów muszą być bezpośrednio w trakcie generowania wylapywane lub chemicznie dezaktywowane. Do takich odpadów należą przede wszystkim toksyczne lub szkodliwe dla zdrowia gazy i pary lotnych substancji (chlor, brom, siarkowodór, cyjanowodór, chlorowodór, bromowodór, fosgen, amoniak, tlenki siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwusiarczek węgla, karbonylki metali itp.). Do tej grupy odpadów należą drażniące i cuchnące pary lotnych związków organicznych (akroleina, akrylany alkili, tiole, sulfidy itp.). Należą do niej również pary różnych rozpuszczalników organicznych (metanol, etanol, aceton, czterochlorek węgla, chloroform, dichlorometan, eter etylowy), pary węglowodorów aromatycznych (benzen, toluen, węglowodory alifatyczne itp.).

Pary i gazy substancji toksycznych i szkodliwych dla zdrowia, jak również substancji charakteryzujących się nieprzyjemnym zapachem (chlor, brom, siarkowodór, cyjanowodór, chlorowodór, bromowodór, fosgen, amoniak, tlenki siarki, tlenki azotu), muszą być absorbowane w płuczkach lub skrubkach wypełnionych odpowiednimi cieczami absorpcyjnymi, dobranymi odpowiednio do chemicznych właściwości wydzielających się substancji gazowych. Nie wolno dopuścić do wydzielania się takich substancji bezpośrednio do atmosfery. Należy zastosować roztwory kwasu siarkowego lub solnego do absorpcji substancji zasadowych, roztwory wodorotlenku sodowego lub węglanu sodu do absorpcji kwasów lub substancji hydrolizujących pod wpływem zasad, roztwory chloranu (I) (podchlorynu) sodu lub wapnia do utleniania, roztwory tiosiarczanu sodu, siarczanu (IV) sodu (pirosiarczyny sodu) lub alkaliczne roztwory borowodoru sodu do redukcji. Po zakończeniu reakcji zawartość absorberów traktuje się tak, jak odpowiednie odpady ciekłe.

Inne łatwo lotne substancje wydzielające się w postaci par z mieszanin reakcyjnych lub w toku różnych operacji chemicznych mogą stwarzać poważne zagrożenia dla zdrowia (np. rozpuszczalniki chlorowcowane lub benzen) oraz zagrożenia pożarem lub wybuchem (np. mieszaniny węglowodorów lub alkoholi czy eterów oraz acetonu z powietrzem). Substancje te należy skropić stosując odpowiedni sprawny układ chłodzący lub w szczególnych wypadkach zaadsorbować na odpowiednim materiale adsorpcyjnym.

II.3. Warunki magazynowania odpadów chemicznych

§ 10

1. Odpady chemiczne magazynuje się w wyznaczonych do tego miejscach, posiadających wyraźne oznakowanie i usytuowanych poza obrębem dróg ewakuacyjnych.
2. Pomieszczenie służące do magazynowania odpadów chemicznych powinno:
  - 1) umożliwiać bezpieczne gromadzenie i przechowywanie różnego rodzaju odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań dotyczących odpadów toksycznych;
  - 2) być wyposażone w sprawnie działającą instalację wyciągową mechaniczną;
  - 3) posiadać instalację wodno-kanalizacyjną.
3. Każdy rodzaj odpadów chemicznych jest magazynowany w oddzielnych pojemnikach do czasu przekazania wyspecjalizowanemu podmiotowi w celu ich unieszkodliwienia.
4. Podczas magazynowania odpadów chemicznych należy przestrzegać następujących zasad:
  - 1) oddzielnego magazynowania kwasów i zasad;
  - 2) oddzielnego magazynowania cieczy łatwopalnych o niskiej temperaturze zapłonu (np. eter etylowy, dwusiarczek węgla, octan metylu, benzyna) i zabezpieczenia ich przed działaniem źródeł ognia, ciepła i warunków atmosferycznych;
  - 3) magazynowania wszystkich związków mogących tworzyć nadtlenki z dala od źródeł ciepła i bez dostępu światła oraz zabezpieczenia przed źródłami ognia.

5. W celu ograniczenia zasobów powstających odpadów dopuszcza się możliwość mieszania odpadów należących do tych samych grup odpadowych. Należy jednak pamiętać, że niewłaściwe mieszanie pewnych odpadów może być bardzo niebezpieczne i prowadzić do wystąpienia gwałtownych reakcji, powodujących pożar, eksplozje lub wydzielanie toksycznych gazów.

§ 11

Pojemniki, w których magazynuje się odpady chemiczne muszą być oznakowane w sposób jednoznaczny i czytelny przy pomocy odpowiednich etykiet. Etykiety powinny zawierać następujące informacje:

- 1) możliwie szczegółowy skład jakościowy i ilościowy odpadów znajdujących się w pojemniku (należy podać wszystkie substancje znajdujące się w ilościach powyżej 5% wagowych oraz te substancje znajdujące się w mniejszych ilościach, które mogą stwarzać zagrożenie);
- 2) wskazanie stężenia substancji, gdy jest to możliwe;
- 3) nazwę jednostki organizacyjnej Collegium Medicum UMK, w której odpady chemiczne powstały;
- 4) datę powstania odpadów chemicznych;
- 5) masę całkowitą odpadów chemicznych znajdujących się w pojemniku;
- 6) podpis osoby przekazującej odpady chemiczne;
- 7) kod klasyfikacyjny nadany na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska, o którym mowa w § 6 ust. 1.

§ 12

Szczegółowe zasady postępowania przy przekazywaniu odpadów chemicznych do utylizacji wyspecjalizowanemu podmiotowi określa zarządzenie nr 109 Rektora UMK z dnia 12 lipca 2013 r. w sprawie zasad postępowania z substancjami i mieszaninami chemicznymi wykorzystywanymi w jednostkach organizacyjnych Collegium Medicum UMK.

II.4. Postępowanie z odpadami chemicznymi w sytuacjach awaryjnych

§ 13

1. W przypadku rozlania się lub rozsypania odpadów chemicznych należy zapoznać się z kartami charakterystyki substancji wchodzących w skład odpadu i postępować zgodnie z zawartymi w nich wytycznymi, dotyczącymi identyfikacji zagrożenia i rodzaju zastosowania środków ochrony indywidualnej.
2. W przypadku uwolnienia się odpadu chemicznego do środowiska w wyniku uszkodzenia pojemnika (butelki, słoika itp.), rozlania się lub rozsypania należy bezwzględnie zastosować się do zaleceń zawartych w karcie charakterystyki substancji, wchodzących w skład odpadu i postępować zgodnie z podanymi wytycznymi, dotyczącymi identyfikacji zagrożenia i rodzaju zastosowania środków ochrony indywidualnej.
3. W przypadku, gdy rozlany lub rozsypany odpad chemiczny może stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia, należy natychmiast poinformować bezpośredniego przełożonego, współpracowników i wszystkie osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
4. W każdej jednostce organizacyjnej Collegium Medicum UMK, w której używane są substancje chemiczne powinny znajdować się na wypadek awarii maty absorpcyjne do zbierania odpadów chemicznych, rękawice ochronne oraz dodatkowy zestaw zawierający worek, pojemnik lub beczkę, posiadającą atest na gromadzenie i przechowywanie niebezpiecznych odpadów chemicznych.

III. ZASADY POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI MEDYCZNYMI

III.1. Klasyfikacja odpadów medycznych

§ 14

1. Wszystkie odpady medyczne muszą być zakwalifikowane do odpowiedniej grupy i należy nadać im odpowiedni kod, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska, o którym mowa w § 6 ust. 1.
2. Odpady medyczne powstałe w trakcie prowadzenia badań i doświadczeń naukowych, klasyfikuje się następująco:
  - 1) kody: 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 82*;
  - 2) kody: 18 01 06*, 18 01 08*, 18 01 10*;
  - 3) kody: 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09;

Lp.	Grupa odpadu	Kod odpadu	Rodzaj odpadu
1.	18 01	18 01 02*	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)
		18 01 03*	Inne odpady, które zawierają żywe ustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt, np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady (z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82)
		18 01 82*	Pozostałości z żywienia pacjentów oddziałów zakaźnych
2.	18 01	18 01 06*	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne
		18 01 08*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne
		18 01 10*	Odpady amalgamatu dentystycznego
3.	18 01	18 01 01	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 01 03)
		18 01 04	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03
		18 01 07	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne inne niż wymienione w 18 01 06
		18 01 09	Leki inne niż wymienione w 18 01 08

III.2. Bezpieczeństwo przy postępowaniu z odpadami medycznymi

§ 15

Przy postępowaniu z odpadami medycznymi należy:

- 1) zachować szczególną ostrożność;
- 2) zastosować odzież roboczą i ochronną;
- 3) zastosować środki ochrony indywidualnej odpowiednie do zagrożenia (rękawice, fartuch, maska, gogle, ochraniacze na buty, itp.);
- 4) ograniczyć dostęp do odpadów medycznych osobom postronnym;
- 5) po zakończeniu pracy z odpadami medycznymi - bezwzględnie umyć i zdezynfekować ręce;
- 6) zminimalizować czas przechowywania odpadów medycznych na terenie jednostki organizacyjnej.

§ 16

1. Odpady medyczne zbiera się selektywnie w miejscach ich powstawania, uwzględniając właściwości odpadów i sposób ich unieszkodliwiania lub odzysku.

2. Odpady medyczne, o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, **koloru czerwonego**, nieprzezroczystych, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.
3. Odpady medyczne, o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 2, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, **koloru żółtego**, nieprzezroczystych, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.
4. Odpady medyczne o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 3, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbiera się do worków jednorazowego użycia z **materiału nieprzezroczystego** w kolorze innym niż czerwony lub żółty, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych **albo do pojemników wielokrotnego użycia**.
5. Worki jednorazowego użycia umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach (jednorazowego lub wielokrotnego użycia) w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem. Odpady medyczne poszczególnych rodzajów, określonych w § 14 ust. 2 należy w miarę możliwości grupować.
6. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbiera się do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie i przecięcie.
Zasady oznaczania kolorami poszczególnych rodzajów odpadów medycznych stosuje się odpowiednio.
7. Pojemniki lub worki należy zapełniać do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiający bezpieczne zamknięcie. **Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia**.
8. Pojemniki lub worki powinny być wymieniane tak często, jak wymagają tego warunki przechowywania oraz właściwości odpadów medycznych w nich gromadzonych, nie rzadziej niż co 72 godziny.

III.3. Warunki magazynowania odpadów medycznych

§ 17

Przygotowaniem odpadów medycznych do wywozu zajmują się wyznaczeni pracownicy jednostek organizacyjnych Collegium Medicum UMK, w których powstały odpady w trakcie prowadzenia badań, doświadczeń i zajęć ze studentami.

§ 18

1. Odpady medyczne magazynuje się w wyznaczonych do tego miejscach, posiadających wyraźne oznakowanie.
2. Każdy rodzaj odpadów medycznych jest magazynowany w oddzielnych pojemnikach do czasu przekazania wyspecjalizowanemu podmiotowi w celu unieszkodliwienia.
3. Pojemniki i worki jednorazowego użycia powinny posiadać widoczne oznakowanie zawierające następujące informacje:
  - 1) kod znajdujących się w nich odpadów medycznych;
  - 2) nazwę i adres jednostki organizacyjnej Collegium Medicum UMK, w której odpady medyczne powstały;
  - 3) datę zamknięcia.

§ 19

1. Magazynowanie odpadów medycznych, o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 1 i 2, dopuszczalne jest w odpowiednio przystosowanych do tego celu pomieszczeniach albo stacjonarnych lub przenośnych urządzeniach chłodniczych, przeznaczonych wyłącznie do magazynowania odpadów medycznych. Przenośne urządzenie chłodnicze jest przeznaczone do magazynowania niewielkiej ilości odpadów.
2. Pomieszczenie do magazynowania odpadów medycznych powinno:
  - 1) posiadać niezależne wejście;
  - 2) posiadać drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość powinna gwarantować swobodny dostęp;
  - 3) być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
  - 4) być zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
  - 5) posiadać ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
  - 6) posiadać wydzielone boksy i miejsca w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych, zgodne z zasadami ich sortowania w miejscach powstawania;
  - 7) posiadać wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza. Dopuszcza się zastosowanie wentylacji grawitacyjnej pod warunkiem magazynowania odpadów w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach, oznakowanych zgodnie z rodzajem magazynowanych odpadów medycznych.
3. Stacjonarne urządzenie chłodnicze do magazynowania odpadów medycznych powinno:
  - 1) posiadać pomieszczenie izolujące przed wejściem do urządzenia;
  - 2) posiadać drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość powinna gwarantować swobodny dostęp;
  - 3) posiadać zamknięcie drzwi wejściowych umożliwiające ich otwarcie od wewnątrz;
  - 4) być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
  - 5) być zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
  - 6) posiadać ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
  - 7) być wyposażone w termometr wewnętrzny.
4. W sąsiedztwie pomieszczenia lub stacjonarnego urządzenia chłodniczego do magazynowania odpadów medycznych powinna znajdować się umywalka z ciepłą i zimną wodą, wyposażona w dozowniki z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręczniki jednorazowego użycia lub suszarki.
5. Przenośne urządzenie chłodnicze do magazynowania odpadów medycznych powinno:
  - 1) być zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
  - 2) być zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
  - 3) posiadać wnętrze wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję.

§ 20

1. Magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 02* może odbywać się tylko w temperaturze do 10°C, a czas ich przechowywania nie może przekroczyć 72 godzin.
2. Magazynowanie odpadów medycznych o kodach: 18 01 03*, 18 01 06*, 18 01 08*, 18 01 10* i 18 01 82* może odbywać się w temperaturze od 10°C do 18 °C tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 72 godziny, natomiast w temperaturze do 10°C - nie dłużej niż 30 dni.
3. Odpady medyczne o kodach wymienionych w § 14 ust. 2 pkt 3 mogą być magazynowane tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 30 dni.
4. Po każdym usunięciu odpadów medycznych pomieszczenie lub urządzenie do ich magazynowania powinno być poddane dezynfekcji, a następnie umyte.

III.4. Postępowanie z odpadami medycznymi w sytuacjach awaryjnych

§ 21

W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika z odpadami medycznymi należy:

- 1) założyć rękawice ochronne;
- 2) uszkodzony pojemnik lub worek umieścić w innym większym nieuszkodzonym pojemniku lub worku;
- 3) zdezynfekować pomieszczenie, w którym doszło do rozsypania odpadów medycznych preparatem dezynfekcyjnym o szerokim spektrum działania;
- 4) udać się do lekarza, jeżeli doszło do ekspozycji zawodowej pracownika.

IV. ZASADY POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI WETERYNARYJNYMI

IV.1. Klasyfikacja odpadów weterynaryjnych

§ 22

1. Wszystkie odpady muszą być zakwalifikowane do odpowiedniej grupy i należy nadać im odpowiedni kod, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska, o którym mowa w § 6 ust. 1.
2. Odpady weterynaryjne klasyfikuje się następująco:

Lp.	Grupa odpadu	Kod odpadu	Rodzaj odpadu
1.	18 02	18 02 02*	Inne odpady, które zawierają żywe ustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt
2.	18 02	18 02 05*	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne
		18 02 07*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne
3.	18 02	18 02 01	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 02 02)
		18 02 03	Inne odpady niż wymienione w 18 02 02
		18 02 06	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne inne niż wymienione w 18 02 05
		18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 01 07

3. Odpady weterynaryjne o kodzie 18 02 02* należą do zakaźnych odpadów weterynaryjnych.
4. Odpady weterynaryjne o kodach 18 02 05*, 18 02 07* należą do niebezpiecznych odpadów weterynaryjnych.
5. Odpady weterynaryjne o kodach 18 02 01, 18 02 03, 18 02 06, 18 02 08 należą do pozostałych odpadów weterynaryjnych.

IV.2. Bezpieczeństwo przy postępowaniu z odpadami weterynaryjnymi

§ 23

Przy postępowaniu z odpadami weterynaryjnymi należy:

- 1) zachować szczególną ostrożność,
- 2) zastosować odzież roboczą i ochronną;
- 3) zastosować środki ochrony indywidualnej, odpowiednie do zagrożenia (rękawice, fartuch, maska, gogle, ochraniacze na buty, itp.);

- 4) ograniczyć dostęp do odpadów weterynaryjnych osobom postronnym;
- 5) po zakończeniu pracy z odpadami weterynaryjnymi - bezwzględnie umyć i zdezynfekować ręce;
- 6) zminimalizować czas przechowywania odpadów weterynaryjnych na terenie jednostki organizacyjnej.

§ 24

1. Odpady weterynaryjne zbiera się selektywnie w miejscach ich powstawania uwzględniając właściwości odpadów i sposób ich unieszkodliwiania lub odzysku.
2. Zakaźne odpady weterynaryjne zbiera się do pojemników lub worków jednorazowego użycia **koloru czerwonego**.
3. Niebezpieczne odpady weterynaryjne zbiera się do pojemników lub worków jednorazowego użycia **koloru żółtego**.
4. Pozostałe odpady weterynaryjne zbiera się do pojemników lub worków jednorazowego użycia koloru innego niż kolor czerwony i żółty.
5. Worki polietylenowe, nieprzezroczyste, wytrzymałe, odporne na działanie wilgoci i środków chemicznych koloru czerwonego i żółtego mogą być wypełnione do 2/3 objętości, a następnie muszą być szczelnie zamknięte. **Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia.**
6. Worki jednokrotnego użycia umieszcza się na stelażach lub w kubłach z pokrywami w taki sposób, aby ich górna krawędź była wywinięta na zewnątrz w celu zabezpieczenia przed skażeniem i zapewnienia możliwości bezpiecznego zamknięcia worka.
7. Odpady weterynaryjne o ostrych krawędziach zbiera się do sztywnych pojemników, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie i przecięcie.
8. W przypadku uszkodzenia pojemnika lub worka jednorazowego użycia należy je w całości umieścić w innym większym nieuszkodzonym pojemniku lub worku jednorazowego użycia.
9. Pojemniki wielokrotnego użycia myje się po każdym użyciu, a w przypadku odpadów zakaźnych - dezynfekuje się, a następnie myje.

IV.3. Warunki magazynowania odpadów weterynaryjnych

§ 25

Przygotowaniem odpadów weterynaryjnych do wywozu zajmują się wyznaczeni pracownicy jednostek organizacyjnych Collegium Medicum, w których powstały odpady w trakcie prowadzenia badań, doświadczeń i zajęć ze studentami.

§ 26

1. Odpady weterynaryjne magazynuje się w wyznaczonych do tego miejscach, posiadających wyraźne oznakowanie.
2. Pomieszczenie służące do magazynowania odpadów weterynaryjnych powinno być:
  - 1) przeznaczone wyłącznie do magazynowania odpadów weterynaryjnych;
  - 2) zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
  - 3) zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt.
3. Każdy rodzaj odpadów weterynaryjnych jest magazynowany w oddzielnych pojemnikach do czasu przekazania wyspecjalizowanemu podmiotowi w celu unieszkodliwienia.
4. Pojemniki i worki jednorazowego użycia powinny posiadać widoczne oznakowanie zawierające następujące informacje:
  - 1) kod znajdujących się w nich odpadów weterynaryjnych;
  - 2) nazwę i adres jednostki organizacyjnej Collegium Medicum UMK, w której odpady powstały;
  - 3) datę zamknięcia.

§ 27

1. Magazynowanie zakaźnych odpadów weterynaryjnych w pomieszczeniach o temperaturze 10 °C i powyżej nie może przekraczać 48 godzin. W temperaturze poniżej 10 °C odpady te mogą być magazynowane do 30 dni.
2. Niebezpieczne odpady weterynaryjne i pozostałe odpady weterynaryjne mogą być magazynowane do 30 dni, jeżeli pozwalają na to ich właściwości oraz warunki, w jakich są przechowywane.
3. Dopuszczalne jest także magazynowanie niewielkich ilości zakaźnych odpadów weterynaryjnych i niebezpiecznych odpadów weterynaryjnych w chłodziarce lub zamrażarce w oddzielnych opakowaniach w szczelnie zamkniętych pojemnikach z zachowaniem warunków, o których mowa odpowiednio w ust. 1 i 2.

IV.4. Postępowanie z odpadami weterynaryjnymi w sytuacjach awaryjnych

§ 28

W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika z odpadami weterynaryjnymi należy:

- 1) założyć rękawice ochronne;
- 2) uszkodzony pojemnik lub worek umieścić w innym większym nieuszkodzonym pojemniku lub worku;
- 3) zdezynfekować pomieszczenie, w którym doszło do rozsypania odpadów weterynaryjnych preparatem dezynfekcyjnym o szerokim spektrum działania;
- 4) udać się do lekarza, jeżeli doszło do ekspozycji zawodowej pracownika.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 29

1. Traci moc pismo okólne nr 32/05 Prorektora ds. Collegium Medicum z dnia 20 lipca 2005 r. w sprawie zasad bezpiecznego postępowania z odpadami niebezpiecznymi w Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz ich unieszkodliwienia.
2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 21 października 2013 r.

REKTOR

prof. dr hab. Andrzej Tretyn